

UNIJE V NEVARNOSTI ZA ZAKON, KI JIH ŠČITI

Liga narodov in njeni motivi v izobčenju Rusije

CINCANJE MALIH DEŽEL VSLED STRAHU
PRED ZAMERAMI. — ZANIMIVO OKLEVANJE
KITAJSKE. — RUSIJA BREZ ZAGOVORNNIKA
NA OBRAVNAVI PROTI NJI

V času, ko je Italija poslala svojo armado v Etiopijo, ni nihče v društvu narodov obojalo Mussolinijevje roparske vojne bolj ognjevitko kakor Maksim Litvinov, komisar za vnaanje zadeve Sovjetske Unije. Njegovi govorji proti japonski invaziji na Kitajsko in prej proti japonski osvojitvi Mandžurije so bili najbolj ognjevitki.

Odstopni vsled graje

Japonski predstavniki so se takrat v društvu narodov borili proti resoluciji, ki je obsojala mikadova nasilja nad Mandžurijo, do zadnjega. Ko so videli, da bo sprejeta, so demonstrativno odšli in Japanska je v protest proti odsobi odstopila iz lige. Isto je storila Italija, ker je liga sklenila uestivi sankcije proti nji za kazeno nad njenou vojno v Etiopiji. Tudi Nemčija je sama odstopila, ker je ligo smatrala za ščit verskega mira in vsled tega za smrtno sovražnico tretjega rajha.

Rusija obtožena

Po odstopu Nemčije, Japanske in Italije so ostale v društvu narodov samo še tri velesile: Anglija, Francija in Rusija. Rusija pod vodstvom vnajnega komisarja Litvinova je bila v ospredju propagande za kolektivno varnost in za zajezitev agresivnosti. Litvinov v svojih govorih v Genovi ni zavajal očitki proti osvajalcem in v grajanju popustljivosti Anglie in Francije v diplomatsko vladost in v fraze. Zastopniki malih dežel so se razdelili vselej, kadar je govoril in klical k složnim nastopom proti "agresorjem".

Toda na zadnjem liginem zasedanju, ki se je pričelo 11. decembra, ni bilo Litvinova. On je v Rusiji sedaj brez veljave. Ligin tajnik Joseph A. C. Avenol je sklical zastopnike triinštiridesetih držav, pridruženih društvu narodov, k izrednemu zasedanju na poziv finske vlade, ki je obtožila Rusijo neprovociranega napada na svojo deželo.

Soglasna izključitev

Avenol je obtožbo sporočil sovjetskemu premierju Molotovu in ligin predlog za posredovanje med Rusijo in Finsko. Molotov je obtožbo zavrgel, izjavil, da se Rusija na zasedanju ne bo zagovarjala, in da je njen spor s Finsko nastal po krividi finske vlade, katere Rusija več ne priznava za vladajo. Sicer pa je vprašanje finske zadeve samo Rusije in "nove" (komunistične) finske vlade, s katero je Moskva pogodbo prijateljstva in sodelovanja že sklenila.

Vendar pa Rusija na tem zasedanju društva narodov ni bila brez zastopnika. Udeležil se ga je neuradno s svojimi pomočniki sovjetski poslanik v Parizu Jakob Surič.

Zastopnik Argentine je zapretil, da će liga Rusije kratkomalo ne izključiti vsled njenega napada na Finsko, bo Argentina odstopila in z njo vred najbrže tudi druge ameriške republike, kajti rusko invazijo so

že prej vse soglasno obsodile. Dne 14. decembra je bila Rusija izključena iz lige. Jakob Surič je zborovanje zapustil v naglici še pred glasovanjem. S tem je postala Rusija prva država, ki je bila izključena iz društva narodov. Ostale tri agresivne sile so — kot že pojasnjeno, odstopile same v "protest proti grajam", ki so deževalne nanje iz Geneve.

Strah malih dežel

Dežela se smatra izključeno iz lige le, ako glasujejo za izključitev vseh zastopnikov v vrhovnem koncilu. Ako je le eden proti, je izključitev neveljavna. V sedanjem vrhovnem koncilu so Anglija, Francija, Bolivija, Jugoafriška Unija, Egipt, Dominika republika Belijska, Jugoslavija, Kitajska, Grčija, Finska, in do te izključitve je bila v njem Rusija ter še tri druge države ki na tem zborovanju niso zastopane.

Za izključitev je glasovalo prvi sedem izmed gori omenjenih držav, dočim so se Finska, Kitajska, Grčija in Jugoslavija vzdržale glasovanja. Finska zato, ker je bila tožiteljica, Kitajska, ker in Rusija zalaga z muncijo, Grčija in Jugoslavija pa vsled bojazni pred Rusijo. Nobena teh dežela pa hotela glasovati proti izključitvi, ker bi s tem odobrile agresivnost. Posebno Kitajska je bila v neprijetnem položaju. Bila je poleg predavgustne Rusije najglasnejša v kampanji proti "agresorjem", ker trpi vsled japonske invazije, in bi morala vsled tega zdaj glasovati proti Rusiji, pa je vsled njenem pomoči moralna močljata Jugoslavija, kateri preti agresivnost Italije in Nemčije, je istotko močala, ker se zaveda, da posega proti Balkanu zdaj tudi stari ruski imperializem.

Trepet pred mogotcem

Tudi v zboru lige, v katerem je zastopanih 49 držav, niso vsi glasovali za ukor Rusije. Glasovanja se niso udeležili zastopniki vseh treh baltiških držav (Estonske, Latve (Nadaljevanje na 5. strani.)

"Mir ljudem . . ." ampak samo en dan v letu

Ob letosnjem "prazniku miru" je več sveta zapletenega v vojno ke kdaj prej po prestanku prejšnjega svetovnega klanja. Krčanski narodi so si leta 1918 obljubili živeti odsihmal v miru, kajti vojna za odpravo vojne je bila zmagovala končana . . . Milijone ljudi se je zahvaljevalo Bogu za mir in se radevalo, kajti Božič, krčanski praznik miru in dobre volje, je leta 1918 spet dobil svojo staro veljavo.

Ni trajalo dolgo. Kmalu je kadilo, ki se je dvigalo pred oltarji, spet nadomestilo kadilo iz topov in bomb iz vojnih letal.

Milijenci se bili znova pozvani k molitvam za mir, a bilo ga je čezdaj manj. Krčanske dežele so noč in dan brzeli v tekmi za vlitje čimveč topov, v graditvi vojnih ladij in bombnih letal. Tudi "nekričanske" dežele niso začeli ajale. Tako je svet spet približnec tam kakor je bil leta 1914.

Krčanstvo s svojim kadilom, molitvami in blagoslovi ni uspelo. Pokoj in radost ljudem mu je mogoče dati samo en dan v letu — spomin na tradicijo — tiha želja množic za mir. Božič...

Verdar pa je mir po svetu mogoč vse dni v letu. Hierarhija, ki mu zažiga kadila na Božič, blagosavlja na druge dneve v letu vzroke, ki ga onemogočajo.

Mir človeštvu ne pride z neba. Dete, ki je prišlo na svet, da odreši grešno človeštvu s smrtjo na križu, ni uspelo s svojo žrtvijo. Sila odrešenja je v človeštvu samem. Kadar bo hotelo mit, si bi morallo to navdahnjenje samo dati in si samo ustvariti odrešenje, v katerem ne bo treba nobene Kalvarije več.

PRESOJANJE DOGODKOV DOMA IN PO SVETU

V Jugoslaviji povzročajo "komunisti" težke nemire. V izgredih v Zagrebu, v Beogradu, v Karloveu in dne 17. dec. v Splitu je bilo več delavcev in dajakov ubitih, mnogo ranjenih in stotine arteriranih. Sladka je uvedla preiskavo, da dožene, kdo neti uporništvo. Zadaj so agenti kominterne, ampak oj je na ogenj jih je draginja, ki je vsled nemškega pritiska udarila po žepih delavcev in kmetov. Posebno kruh se je silovito podražil, četudi prideleju Jugoslavija, kateri preti agresivnost Italije in Nemčije, je istotko močala, ker se zaveda, da posega proti Balkanu zdaj tudi stari ruski imperializem.

NLRB ni nikomur ustregel. Ne delodajalcem, proti katerim je bil ustanovljen, ne unijam AFL, in ne unijam CIO, kar je John L. Lewis v svoji izjavi dne 17. dec. še posebno poudaril. Tako se je izkazalo, da stvar, ki je bila ustanovljena edino z namenom koristiti delavstvu, ni zadovoljila nikogar, to pa radi tega, ker je delavstvo nesložno.

Ladja Indigirka, ki je bila (Nadaljevanje na 5. strani.)

Priredbe in seje naših klubov

Na Božič v pondeljek 25. decembra priedi v Slovenskem delavskem domu v Collinwoodu zabavo klub št. 49 JSZ.

V nedeljo 31. decembra priedi klub št. 1 v Chicagu v dvorani SNPJ Silvestrovo zabavo.

V petek 22. decembra bo seja v zabava članstva in priateljev kluba št. 1 JSZ v Chicagu. Vršila se bo v Slovenskem delavskem centru. Naznanihoto tem ima klubov tajnik Chas. Pogorelec na 3. strani. Enako so v tej številki posebna naznala o omenjenih dveh zavah.

Ameriški družinski koledar dobr dober odziv

Mnogi razpečevalci Ameriškega družinskega koledarja so poslali že drugo in nekateri tretje naročilo. Poročajo, da je čitateljem vsebina zelo všeč in ga priporočajo vsem, ki ga še nimajo, da si naj ga naroča.

V Frosveti je napisal oceno o njemu Louis Beniger in v Enakopravnosti Anton Šabec. Jos. Češák sporoča iz Pittsburgha, da bo napisal oceno o tem letniku koledarja v slovenščini za glasilo HBZ "Zajednica".

Koledar je pohvalno omenil tudi milwaški "Obzor".

V Nemčiji smejo ljudje poslušati samo radio svoje vlade

Nemška vlada je izdala ukaz, da ne sme nihče v tretjem rajhu, na Češkem, Moravskem in Poljskem poslušati radio sporedov v radiogovorov iz drugih držav. Do 24. avgusta leta je bilo Nemcem prepovedano poslušati radio sporede iz Rusije, zaradi sedanja vojne pa je vlada sklenila, da je Nemci boljše, ako čujejo po radiu edino govore Hitlerjevih ministrov in sporedne nemške radio postaj.

Kazni za one, ki se pregrešajo proti temu ukazu, so tako stroge. Ubogi Nemci! Tako kulturni narod, pa jim vlada ne zupa, da bi smeli poslušati še koga drugega kakor nju!

Odbor kluba št. 28 JSZ Cleveland, Ohio. —

V odbor klubu št. 28 JSZ so bili za leto 1940 izvoljeni slednji: Joseph Lever, tajnik-blagajnik; Jos. W. Lever, ml., zapisnik; Anton Zelezni, organizator. Zastopnika Joseph Lever in Anton Zelezni.

Seje našega kluba se vrše na domu s. Zelezni na 8818 St. Catherine Ave.

Klub je sklenil, da ostane tudi v Prosvetni matici.

KONGRESNIKI V PRIPRAVLJANJU ZA UNIČENJE VSEH REGULACIJ, KI SO BILE SPREJETE DELAVSTVU V PRID

ODBORNIKI NASPROTUJOCI SI UNIJ POMAGAJO PRED KONGRESNIM ODBOROM DELODAJALCEM V ZAHTEVAH ZA ZMRCVARENJE WAGNERJEVE POSTAVE

Medtem, ko se ameriško javnost spretno varja s propagando za in proti vojni, in z Diesovo kongresno komisijo za preiskovanje "neameriških aktivnosti", deluje čisto pologama in s preračunano gotovostjo kongresna komisija, katere naloga je dognati, v koliko je škodil delavski zakon, pod upravo svojega odbora (National Labor Relations Board) ekonomskemu okrevanju te dežele in netil "industrialni mir".

Ozanic najbolj zagrejen
Izmed vseh se je še najbolj zarašnil nad unijami CIO in delavskim posredovalnim odborom Joe Ozanic. Pravi, da mora kakih 80,000 premogarjev, ki so člani ali pa pristaši njegove Progresivne rudarske unije, plačevati asesment v U. M. W., da bi so mišljeno proti (to namreč pomeni le proti Johnu L. Lewisu). Kot predsednik svoje unije (PMA) in glavni nasprotnik UMW je jamjal, kako mora 80 tisoč premogarjev vsled sedanjega sistema v pogodbah med delodajalci in unijami plačevati asesment proti svoji volji Lewisovi uniji in da enem izreden asesmentu v njegove politične namene.

Pluvanje v lastno skledo
Pred ta kongresni odbor (glej sliko na 2. strani) so bili pozvani delodajalci, ki so se pritoževali, kako krivčen je napram njim Wagnerjev delavski zakon, kako mora 80 tisoč premogarjev vsled sedanjega sistema v pogodbah med delodajalci in unijami plačevati asesment proti svoji volji Lewisovi uniji in da enem izreden asesmentu v njegove politične namene.

Napadi na volilni sklad
Posebno še se je Ozanic zgrajal proti "prisilnemu asesmentu" v agitacijske namene v volilnih bojih. Časopisje korporacij mu je njegova zgrajanja pridno objavljalo, kakor tudi slišne pritožbe drugih odborov unij, ki nasprotujejo CIO.

Reakcionarni krogovi republikanske in demokratske stranke so teh Ozanicovih izjav znova poudarjali, kako sramotno je, ker so bili člani UMW primorani v zadnji predsedniški volilni kampanji prispevati v agitacije za Roosevelta nad pol milijona dolarjev, pa če so se tem strinjali ali ne. In ne to! Ta denar so morale premogarjev odtrgati od njihovega zasluga družbe same, četudi jim je "new deal" smrtno sovražen.

(Nadaljevanje na 5. strani.)

Kako se v konfuziji poučiti o resnicu?

V Zed. državah nimamo cerzare, kakršna je uveljavljena tu še zmerom velja. Vendar pa je povprečen čitatelj v konfuziji ob obilici nasprotujocih si novic, poročil in propagand, ki služijo namenom raznih dežel in različnim interesom. Komu naj verjame? Kako naj zapade skoke diplomativ iz ene v drugo "mirovno" politiko? Ali je Rusija storila usodno napako, ker se je sporazumela s Hitlerjem? Ali je ali ni izdal poljskega naroda tretjemu rajhu? Ali si je njen napad na Finsko z njenega stališča upravičen, ali le nov imperialistični zločin, ki jih uganjajo mogoci nad malimi deželami in svojimi ter drugimi podjarmjenimi narodi? Ali si je Josef Stalin s svojo novo strategijo nakopal na vrat združenje kapitalističnih sil za vejno proti Rusiji?

Na ta in monga druga vprašanja odgovarja Proleta rec od tedna do tedna s stališča resnice, človečanskih principov in stvarnosti.

To priznajo vsi, ki so vestni čitatelji tega lista.
Rudolf Kreč iz West Newtona, ki se je pred kratkim vrnil iz Evrope, piše: "Zelo sem tam čez pogrešal Proletarca. Poslali so za menoj nekaj števil zavith v druge papirje. Dal sem jih precitati tako liberalcem kot klerikalcem. Vsi so izjavili, da že po teh izvodih Proletarca lahko sedijo, da je fino urejevan in njegova poročila ter komentiranja dogodkov pravilna. Nekdo pa je izjavil: "Škoda, ker taki časopisi niso tako razširjeni, da se bi ljudi cete temudi ravnili po njih, pa ne bi imeli teh žalostnih razmer in vojne."

Oportunitizem, težkoče in surovost kominterne

Po Zed. državah govorita na komunističnih shodih Earl Browder in Wm. Z. Foster, da pojasnita "miroljubno politiko" sovjetske vlade in zlokobne nakane Chamberlaina, Da lidjerja, predsednika Roosevelta, Morgana in socialistov proti njih. Komunisti jima ploskajo, drugi sipljejo medklje, nasprotники življočajo, pristaši "amerikanizma" pa isčejo pred dvoranami prilik za pretepe z Browderjevimi pristaši. Komunisti, ki so pred leti skušali razbiti vsak socialistični shod, imajo zdaj mnogokje s svojimi shodi enake neprilike. Težko je Browderju in njegovim pomagalcem razložiti, kako je mogoče "miroljubni" politiki poslati armado v Parizu Jakob Surič.

Zastopnik Argentine je zapretil, da će liga Rusije kratkomalo ne izključiti vsled njenega napada na Finsko, bo Argentina odstopila in z njo vred najbrže tudi druge ameriške republike

PREKO ATLANTIKA PO 31. LETIH

FRANK ZAITZ

(Nadaljevanje.)

"Francelj, ako bosta šla kaj na Goriško, obišči Jernejev grob," mi je rekla nekega večera moja 72-letna mati. Sestra je izginila v stransko sobo in se vrnila s pismom vojaške komande, pod katero je služil najin brat. Prečitala ga je tako četeče in si brisala solze, mati pa je pritajeno ihtela. V pismu je bilo sporočeno, kako pogumen je bil Jernej, kako navdušeno se je boril proti sovražniku, pa se je enkrat v svoji držnosti preveč izpostavil in omahnil v kaverno, zadeł od sovražne kroglike v glavo. Bil je takoj mrtev. Izraz junaka na obrazu si je ohranil tudi v smrti. Pri njemu so dobili mašno knjižico in škapulirjo, kajti bil je vzoren mladenič. Slavna domovina in cesar sta ponosna na takega sina in naj vam bo to tudi vam v tolažbo.

Tako nekako je sestavljeni tisto pismo.

Sestri, ki ga je brala, je nekaj tednov pred mojim povratkom umrl invalid. Jakob Dolinar se je pisal. Ko je odšel na fronto, je bil njen zaročenec. V neki bitki mu je granata zdrobila nogo, da so mu jo morali pod členkom odrezati. Ko se je vrnil, so se mu posledice bolečin in vojne še zmerom poznale. Sestri se je smilil in rada bi ga vzel, a so ji branili. Pisala mi je za svet. Odgovoril sem ji tole:

Neko dekle v Chicagu, Angležinja po rodu, je med svetovno vojno siliła svojega fanta, da se naj vpiše prostovoljno v kanadsko armado. Zed. države takrat še niso bile v vojni. Fant se je branil iti, ona pa, da tako ne gre, je ljubezni med njima, kar se nje tiče, konec. "Kaj pa, ako se vrnem iz vojne pohablijen, me boš še hotela?" "Čakala te bom in moj boš, neglede kaj se ti dogodi."

Stiri leta pozneje je dobila pismo, da se v dveh mesecih vrne iz bolnišnice v Angliji. Zdaj je zdrav, le posledic ne bo nikdar odpravil. Pravila mu je stan in poskrbelo vse potrebno za poroko. Fant, ki ga je užral pred sabo, pa ni bil več tisti, od katerega se je poslovila. Imel je popačen obraz, pokvarjeno nogo in roko. Pravi invalid. In ji je rekel: "No, vidiš? Kaj je bilo tega treba?"

Raztegnite božično radost preko celega leta!

Naj PLIN izvrši 4 velika dela!!

Darilo za izboljšanje življenja — Trajna korist in veselje, katerega je lahko deležna celo družina.

1. Plin za gretje vode

Brezkrbno, stalno postrežbo z vročo vodo si pridobite z avtomatičnim plinskim vodnim grelcem. Nikakega čakanja, nikakega pažnje. Vedno pripravljena podnevena in poneti za sto in eno uporabo. In z njo se tudi prihrani.

2. Plin za gretje hiše

Sitnosti s "furnace" izginejo, kadar kurite s plinom. Nikakega premetavanja ali skrbi. Nikakega pepela za odnašanje — nícesar shranjevanje. Thermostat obdrži snažno, zdravo toploto za vas — avtomatično.

3. Plin za refrigeracijo

Moderni, tiki plinski refrigerator obdrži živila sveža in varna za več dni — varuje zdravje — zagotovi tudi izredni prihranek. Daljši obstanek, ker ni nikakih prenikajočih se delov, da bi se obrabili.

4. Plin za kuhanje

To je nekaj za vso družino! Moderna plinska peč prihrani čas, kurivo in živila — zagotovi hitrejše, boljše rezultate pri kuhi in peki. Lahko za čistiti, lahko za uporabljati — krasni in prikupni novi vzoreci!

Za popolne informacije o plinski opremi za hišno gretje, refrigeracijo, gretje vode in kuhanje vprašajte svojega

Master plumberja, kontraktorja za gretje, trgovca s plinskimi potrebsčinami ali Public Service Company of Northern Illinois

vzela njegova precej dolgo-trajna bolezen tudi prihranke. Na vse to sem pomisil, ko je nehala čitati pismo o bratu, ki je padel nekje pri Gorici. "Dobrih 16 let je bilo Jerneju, ko so ga vzeli," je rekla mati. "Tako zelo smo ga radi imeli... Ti se ga ne spominjam dosti. Ko si odšel v Ameriko, mu je bilo še sedem let."

Gledal sem pismo v sestrini roki in ga ji vzel. Poznalo se mu je, da so ga že mnogokrat odpri in brali. Ampak mene je tista vsebina jezila.

"Mislim, da so takole pismo dobili starši vseh ubitih sinov. Govore vam živi veri, o mašni knjižici in škapulirju, pozabljujo pa na božjo zapoved 'ne ubijaj'! Mnogo let je že tega, kar je padel, a vam je še zmerom hudo. To razumem. Ne razumem pa, čemu ne vidite v tem pismu isto kot jaz. Mar ni pisano v njem, da je bil Jernej pogumen? Poslan je bil na bojišče, da ubija. Verjetno je, da so tudi njegove kroglike in granate koga zadele, pa je italijanska vojaška komanda poslala starišem slična pisma, kajti je tole. Nikakor ne odobravam takega krščanstva, ker je previleka.

Omenil sem ji še, da se to ne glasi kot resnica, nego povest, vendar so listi o tem poročali in mora že biti res.

Sestra se je s svojim zaročencem Dolinaren poročila še predno je dobila moje pismo. Okreval je in otvoril mizarsko delavnico, ki je postala znana daleč naokrog. Toda vojne posledice so pustile v njemu kali bolezni, da je začel čez nekaj let vidno hirati. Februarja 1938 je umrl. Domači so mi poslali slike pogreba in notice iz ljubljanskih listov, v katerih je bilo poročano, da Ljubljana že dolgo ni videla tolikšnega žalnega sprevoada.

Sestra mi je ob moji vrnitvi skušala skriti svojo bol. A domači so mi rekli, naj jo na kak način opogumim, ker po smerti moža vsled tuge vidoma hira. Tudi njena otroka — Ego in Merči — oba že v gimnaziji, sta tukaj v svojega strička iz Amerike. Dokler je njun oče še živel in imel v delavnici poslovnike, sta čula marsikaj, kar so po cerkevih in državnih nazorih preveratne ideje, ampak tisto pismo smatrata za svetinjo. Strička Jerneja sicer nista pozna, toda iz tega, kar jima pripovedujeti o njemu starja mama in njuna mama, je bil dober in ga spoštuje. Napsled smo se le domenili, da jaz obsojam one na vrhu, ki posiljavajo delavske in kmečke sinove ubijati drug drugega, dasi si niso nikoli storili nič žalega in se niti poznali niso. "Da le ne bi bilo nikoli več vojne," je vzduhnila mati.

Stiri leta pozneje je dobila pismo, da se v dveh mesecih vrne iz bolnišnice v Angliji. Zdaj je zdrav, le posledic ne bo nikdar odpravil. Pravila mu je stan in poskrbelo vse potrebno za poroko. Fant, ki ga je užral pred sabo, pa ni bil več tisti, od katerega se je poslovila. Imel je popačen obraz, pokvarjeno nogo in roko. Pravi invalid. In ji je rekel: "No, vidiš? Kaj je bilo tega treba?"

H. H. Nawab, maharajha v Pamapuru, Indija, o katerem pravijo, da je najbogatejši človek na svetu, je ženi Laryi Adlerji naročil krilo stkanico iz zlatih nit, vredno \$15,000. Larry Adler, ki je umetnik na orglje, je igral temu indijskemu multimilijonarju in mu s par pesmami takoj ustregel, da je naklonil igraličevi ženi omenjeni dar. V Pamapuru pa je veliko žensk, ki so se za cunje vstiski in ki dostikrat nimajo žesa jesti.

ne razlike med "premaganci" in zmagovalci.

Na tej fronti pa so zgradili Italijani za svoje vojne žrtve na Mussolinijev ukaz veliko impresivno pokopališče, ki bo navduševalo še pozne robove, kako junaka se je borila armada italijanskega kralja, od katere je kakih 100,000 trupel tu pokopanih, in premagala veliko močnejšega sovražnika ...

Ko sem vpraševal, ali bodo na grobišča avstro-ogrskih vojakov kar tako pozabili in jih prepustili kmetom tudi še za kaj drugega kakor za pridelovanje koruze, so mi "novedali, da določa načrt italijanske vladе vse prekopati, pobrati njihove kosti (med katerimi so marsikje pomešane tudi kosti italijanskih vojakov) in jih pokopati v skupen grob s primerenim napisom.

Na Kalvariji (Monte Calvario) je spomenik italijanskim prstovoljcem, ki so za osvoboditev "Italije iridente" padli na tem kraju. Na obelisku so imena padlih in napis: "Non lacrime chiedono gli Eroi, ma qui chiamano i viventi a imparare come ai ami la Patria" (Junaki ne vprašajo za solze — oni klicajo živim ljubitelj svojo domovino.) Blizu tu je spomenik tudi italijanskim prstovoljem iz Tridenta (Trentino).

San Gabriele, Monte San Marco, Monte San Michele, Monte Sabotino (kajti se imenuje sedaj) in mnogi drugi kraji po Goriškem so polni nadušujočih italijanskih spomenikov, ki pripovedujejo o junashtvu italijanske armade. Enako jih je v Gorici. Tudi kraji bivše Notranjske, ki so zdaj pod Italijo, niso brez njih. Na griču št. 3 blizu St. Mihuela so vklešane v kamen sledče besede: "Su queste cime, Italiani e Ungheresi, combattendo da prodì, si affratellarono nella morte."

Po naše bi to pomenilo: "Na teh višinah se bratijo v smrti po svoji junashki borbi Italijani in Madžari." Napisano je, da je izrekel te besede knez d'Aosta, ki je takrat poveljal trejeti italijanski armadi, ki se je borila z našimi fanti, Dalmatince in Madžari po teh hribih.

Nova generacija italijanov je vsled šolske zgodovine res uverjena, da je Italija odločila zmago v prid zaveznikov in razbila Avstro-Ogrsko. Toda če se ne bi pridružile zavezniškim silam Zedinjene države, bi bili spomeniki v teh krajih in še daleč dalj v Julijsko Be-

Dama v zlatem krilu,
vredno \$15,000



nečijo bržkone drugačni. Ampak dejstva to ne spremeni. Italija je bila ena izmed zmagovalk in dokaz temu niso toliko spomeniki po Krasu, pač pa vsa Primorska, precejšen del Kranjske, nekaj Koroške, Južne Tirolske, Zader, Reka in še marsikaka druga pridobitev Rima.

Slovenskih krajevih imen po Primorskem ni več. Ljudje jih imajo sicer še v rabi, toda italijanska pošta jih od postankov fašizma sem več ne pozna. Slovenske označbe krajev so zdaj popolnoma spremenjena v italijansčino, ali pa le poitalijančena. Vipava na primer je Vipacco, Solkan je Salcano, Senožeče so postale Senoseccchia, Ajdovščina je Aidussina, Kobarid je Caporetto; dalje vidijo namesto prejšnjih označb San Pietro, Opicina, Aurissina, Barsovizza, Ribenizza, M. Nevoso, Santa Lucia d'Isonzo, Selva di Tarnova in tako dalje. Kjer se jim zdi ime kake vasi vzlič premembi premalo italijansko, jih dajo drugače.

V Gorici vabijo turiste tudi na italijansko stran Triglava. Imenujejo ga Monte Tricornio. Včasih je bil ta skor 10,000 čevljev visok očanec Triglav smatran za prvaka slovenskih gor. Zdaj si ga mora Jugoslavija deliti z Italijo.

(Dalje prihodnjič.)

Vidrich o tem in onem iz Johnstowna, Pa.

"Kaj je vzkrik, da se v listih tako poredkoma oglaša, posebno sedaj v lovski sezoni? Saj je med našimi lovcji najti mnogo mičnih dovtipov in humornističnih dogodkov, ki bi jih bilo vredno napisati."

Tako me je karal prijatelj, ko mi je prinesel na dom velik kos srnjaka, ki ga je podrl na tla.

"Čemu naj ti razlagam mojo letartijo? Saj veš: skrbi so. Sin mi boleha že mnogo let. Star je 20 let in še nikjer ni vidika, da se mu vrne zdravje, katerega mu vsi toliko želimo. Bolezni v družini na vse njene člane silno vplivajo, zlasti na stare, ker jim povzročajo bol, ki amevno škoduje njih zdravju in jim kvarji razpoloženje v aktivnostih in do zabav med ljudmi.

Letošnji lov na srnjake je bil nekako srednje vrste. Lani je bilo dovoljeno streljati tudi samice, zato je bil plen večji. Vendar so se naši lovcji kot Zakšek, Fiket, Kapler, Bizjak in mnogi drugi s količino tudi to jesen postavili. Domov so privlekli velike rogače, da je bilo tega žlahtnega mess pri nas na košč, česar tam na osrednjem zapadu in posebno okrog Chicaga nimata. Čikažani imajo sicer ogromno mesto, v katerem se človek lahko izgubi, pri nas pa imamo Alleghenyjsko pogorje, na gosto zaraščeno z drejem, v katerem se je tudi izgubil že marsikaj lovivec.

Letašnji lov na srnjake je bil nekako srednje vrste. Lani je bilo dovoljeno streljati tudi samice, zato je bil plen večji. Vendar so se naši lovcji kot

civilnih svobodščin, posebno napram članom unije jeklarskih delavcev CIO. Ko je človek v tem tem čital, se je moral čuditi, kako je tak politik sploh mogel ostati na svojem stolu.

V prošli volilni kampanji tukajšnja jeklarska korporacija ni štedila z denarjem, niti ne trgovska komora. S tako silo se lahko pritegne nase tudi cerkev, v katerih pridigarji ponavadi pravijo, mi smo z vami, a varujte se, kruh je boljši nego gole cesta.

Nič ni pomagalo, da so si ljubljenci korporacij pomagali tudi na ballot pod imenom socialistične stranke in na prohobnistični, dasi je bil eden izmed teh svoječasno kršilec probicije toliko, da je moral presedeti v zvezni ječi par let.

Ljudstvo je njihove pasti razumelo in izviliblo druge na njihovo mesto. Tukajšnji aktivni socialisti so storili v kampanji svojo dolžnost s pojasnjavanjem, da vsliljenci na socialističnem tiketu niso socialistični kandidati.

Novi župan je star šele 42 let. Ljudstvo, ki mu je mandat poverilo vzlio mogočni opoziciji, ga smatra za poštenjaka, kajti z dosedanjimi, kot so bili Cauffiel (najboljše pivo v času probicije), Eddy McKoesky (povabil v Johnstown karavano veteranov, jih poljubil in nato okral), Shiledes Brown itd.

New York City s svojim Jim Walkerjem niti Chicago s svojim Thompsonom nima nič v primeri z našimi bivšimi župani v Janezovemu mestu.

Družinskega koledarja za 1940 smo razpečali že prejšnje število izvodov. Je res mnogo dobregra gradiva v njemu. Ljudje se pohvalno izražajo o zgodovinskih podatkih, o opisu Mehike, ki ga je priredil Joško Ovin, o Molekovemu opisu prvega slovenskega podpornega društva v tej deželi in o drugih opisih iz naše zgodovine, katerih se mnogi stari naseljenci dobro spominjajo.

Andrew Vidrich.

No božični dan se pome-nimo

Cleveland, O. — O collinwoodski slovenski naselbini radi trdimo, da je vneta za delavske napredne stvari in organizacije. Ta trditev je v mnogih oziroma resnica. Kadar kolik je potreben priskočiti na pomoci tej ali oni napredni delavski akciji, collinwoodski Slovenci so zraven. Škoda je, ker napredne sile niso koncentrirane v krogu, kjer bi lahko skupno delovalo za napredek naselbine in za splošen delavski pokret.

Baš sedaj nameravamo oživeti collinwoodski socialistični klub, kajti napredna collinwoodska naselbina bi moral imeti najmočnejši klub JSZ, kateri bi lahko dajal direktive v vseh delavskih problemih.

Klub bo imel veselico na božični dan, to je na 25. decembra, v Delavskem domu na Waterloo Rd. Pridite, na prireditvi se bomo zabavali, pa tudi pomenili, kako poživeti klub, da bo bolj uspešno deloval na delavskem polju.

Za pleš bo igral znani Barbčev orkester. Prav gotov sem,

Clanstvu kluba št. 1

J. S. Z.

V petek večer, 22. decembra se bo vrnila glavna letna seja kluba št. 1 JSZ, na kateri bomo volili odbore za prinosno leto.

Vse, kateri še niste poravnali za vstopnice zadnjih dveh pridel, prosim, da to storite na tej seji, ravno tako prosim tudi vse one, ki ste zaostali s članarino, da isto poravnate na tej seji. Zelez bi, da gremo v drugo leto 100% dobrostoječi, proti vseh obveznosti napram klubu v tem letu.</p

• • KRITIČNA MNENJA, POROČILA IN RAZPRAVE • •

KOMENTARJI

Hrvati, ki pomagajo Radničkom Glasniku neglede v kakšno smer krene, so razdali med Slovencij v Clevelandu (in med ljudstvo drugih narodov) že nešteto letakov v obrambo ruskega vpada na Finsko, in proti Rooseveltu (katerega so do meseca avgusta poveličevali v devetih nebo). Najbolj se zoper Anglijo in Francijo, ki sta zdaj v komunističnem leksikonu spet "imperialistični". Do 24. avgusta je bila po návodilu kominterne Nemčija "imperialistična". Hrvatski delavci bi lahko svoj čas in denar vsekakor porabili v boljše namene.

"**Finski banditi**" požigajo in more svoje lastne ljudi na begu pred rečno armoado, ki jo finško ljudstvo navdušeno pozdravlja." In tako dalje. Ako citate komunistične liste v Ameriki, in jim verjamete, se vam bi ježili lasje, ko bi uvideli, kako krvolčni so Fini, in bi se ob enem zjokali gatnoto, ko bi čitali, kako dobre in blage so ruske čete na potoku v finsko republiko.

American Guardian je v svoji božični kampanji živil sklad \$13,000, a posrečilo se mu je dobiti vanj je blizu \$4,000. V božičnem apelu na čitatelje je pisal, da vodi enak boj kakor ga je vodil Krist, čigar rojstvo se praznuje na Božič. Naročnikov ima 44,400. Izjavlja, da je v 9 letih, kar izhaja, napravil skupno \$63,000 izgube. To je mnogo in skoro nevjetno.

Bitka v Clevelandu med katoliškimi prvaki dobi na božične praznike premirje, potem pa bo še nekoliko prask in susljanja. Končno se bodo pobotali, kakor je običaj, kadar se vojne vsi naveličajo, ali pa eden ali drugi omaga v nji. Nekateri na primer se budujejo, ker je moral Anton Grdina zagovor svojega katoliškega prepranja v katoliški Am. Dovomini plačati, urednik Debevec pa odgovarja, da ga je Grdina poslal in naročil v obliku oglasa. In spet pravijo Grdinovi, da je bil to edini način, ker

J. M. Trunk en dan kar puhi na navdušenega panslavizma in rusofilstva, drugi dan pa vstane z napako nogo in se razjaka nad Slovani.

Ali bodo Jugoslavijo razvrale njene notranje sile s pomočjo vnanjih intrig? Izgleda tako. Hrvati in Srbi so si še v laseh, zdaj še Hrvati s Slovenci, za službe se kregajo in še za drugih stvari, med narodom pa slepomišljajo agenti Hitlerja, kominterne in Italije. Narod je neuk in posluša vse rajše kot

kaj takega kar bi bilo njemu v korist.

"**Vesel Božič!**" Ampak ne za one, ki so že leta v brezposelosti in se bore za relif.

Sovjetska Unija se je v času barbarske italijanske invazije v Etiopijo ljuto zgražala. Njen komesar vnanjih zadev Maksim Litvinov je v društvu narodov govoril proti Mussoliniju ostrejše kot kdorkoli drugi. Zdaj Italija tisto zgražanje vrača s svojo propagando proti ruskemu barbarizmu na Finskem. "Cez sedem let vse prav pride."

"**Nenapadalni pakt**" med Rusijo in Nemčijo je več nego običajni pakt s tako označbo. V resnici ta pakt med njima pomeni zvezo. Ko smo po 23. avgustu to zapisali, mnogi niso verjeli, Danes je jasno, da je veza med njima za bodoče namene še vedja, nego jo sedaj očitujeta. Boj komunistov proti hitlerizmu in nacijev proti komunizmu je bil le pesek v oči komunistom, pristašem demokracije in nacijem. Toda nič se ne ve, kdo bo spet jutri koga izdal ali potegnil.

Alderman Kozol v North Chicagu je s svojo obstrukcijo v mestnem svetu (tu imenujejo takoj "nasprovanje "filibuster") dokazal, da je sposoben tudi za kongres. Bori se že dolgo za ustavnitev občinske elektrarne. Na poslednji seji je po 15 urah govorila in medkljivo bitko zgubil. Leta 1933 je bila RFC mesta pripravljena posoditi v ta namen \$395,000, a večina je bila mnenja, da je sedanj način zanesljivejši in cenejši. Kozol je dokazoval nasprotno, pa ni pomagalo.

Slovaški renegat in izdajalec republike monsignor dr. Joseph Tiso, ki je "glavar" neodvisne Slovaške pod Hitlerjevo zaščito, je šel v prvi polovici decembra v Moskvo. O čem je konferiral v Kremlju, ni hotel pojasniti, ve pa to prav gotovo Hitler.

Debata o vojni, ki sta jo imela v Chicagu Norman Thomas in republikanski kongresnik Hamilton Fish, ni nič kaj počuča, ker sta oba odločno proti zapletu Amerike v vojno. Razlikujeta se le v namenih. Thomas je proti vojni radi vojne same in demokracije, Fish pa zato, ker so v vladi v Washingtonu demokrati in vsled naklonjenosti do Hitlerja. Izrazil je, da je bil v Berlinu na obisku in s svojim "mironim načrtom" na medparlamentarni konferenci na Norvežem.

Dicneove petorke v Ontario, Kanada, so dobile cele koše božičnih daril iz vseh krajev Severne Amerike, iz Anglije in tudi iz drugod. Dasi so šele 4 in pol leta stare, imajo že nad pol milijona dolarjev v gotovini in oskrbo ter nego kakor bi noben princ ne mogel imeti boljše. In zdaj pa spet toliko daril! Če si bogat, jih dobi v izobilju. Ako si revež, ti še res neradi dajo, najbednejšim pa o Božiču košaro potrebnečin, ki jim jih kupijo dobrí ljudje.

Angleški parlament še zbrojuje, dasi traja vojna že blizu štiri mesece. V Nemčiji in Rusiji opravi svoje delo v enem dnevu, ali če se diktatorju mudi, v dveh urah.

LISTNICA UREDNIŠTVA

Zapisnik waukeganske konference Prosvetne matice, ki ga je poslala Kristina Podjavoršek, bo objavljen v prihodnjem številku, ker v tej ni bilo prostora.

Dopis Toneta Jurce iz Detroita je bil namenjen za v prejšnjo izdajo, toda je dobil mesto šele v tej.

Zaradi praznikov bodo v prihodnji številki pridobljena samo tista naznana in dopisi, ki jih prejmemo do petka popoldne teden. Isto velja zaradi noveletnih praznikov za naslednjo številko.

Avtomatično... hitro... čisto... ekonomično!

• Za najradostnejši Božič ponudite materi udobnost električne kuhanje. Opravi ga hitro, čisto in brezkrbno, poleg tega pa ji prihrani ure časa, ki ga bo lahko porabila za druge stvari. Jedila pa bodo boljša in okusnejša za vso družino, ker kuhanje ohrani vse naravne snovi jedil.

Električne štedilnice imajo v zalogi vse trgovine električnih, železniških, modne trgovine in Commonwealth Edison družba.

KUHAJTE Z ELEKTRIKO

bi drugače sploh ne dobil besede.

Miketičev preklic v Napreju je še zmerom jezuitsko zavajanje, ker ne bi rad s kostmi vred pozrati svojih laži.

Agresivne dežele so vse enake. Nemčija je udarila po Čehi, ker so ji bili nevarni, pa se je pred njimi morala zavrnati. Tudi Poljska je Nemčiji "napadla" in se je morala braniti pred njo. Enako je bila Italija prisiljena braniti se na Etiopijo dalec v Afriki. Japonci so se morali braniti pred Kitajci, pa so jim v svojo varnost vrzeli velik del kitajsko-činezemja. Tudi komunistična propaganda trdi, da se Rusija samo branii pred Finsko, ki jo je napadla.

V Clevelandu izhaja šest slovenskih listov in dve reviji. "Naprej" pokrovitelji v Pittsburghu so uvideli, da v njihovem centru in v zapadni Penni ne dobe zaslombe, pa so ga priporocili v milost in nemilost Clevelandu, kjer ima po njihovem zatrdilu že zdaj največ naročnikov in podpore. Kar pomeni, da je bil "Naprej" že zdaj v bistvu collinwoodski lokalni list, kjer si bo poiskal tudi svoj urad. To seveda bodo izvršili februarja in drugovi o-krog Radničkega Glasnika bodo s tem to breme vrgli na ramo svojim pristašem v metropoli. Tudi protifašistično geslo, s katerim je "Naprej" po paketu med Kremljem in nacijami še nekaj tednov slepomisil, je dočela zavrel.

J. M. Trunk en dan kar puhi na navdušenega panslavizma in rusofilstva, drugi dan pa vstane z napako nogo in se razjaka nad Slovani.

Ali bodo Jugoslavijo razvrale njene notranje sile s pomočjo vnanjih intrig? Izgleda tako. Hrvati in Srbi so si še v laseh, zdaj še Hrvati s Slovenci, za službe se kregajo in še za drugih stvari, med narodom pa slepomišljajo agenti Hitlerja, kominterne in Italije. Narod je neuk in posluša vse rajše kot

kaj takega kar bi bilo njemu v korist.

"**Vesel Božič!**" Ampak ne za one, ki so že leta v brezposelosti in se bore za relif.

Sovjetska Unija se je v času barbarske italijanske invazije v Etiopijo ljuto zgražala. Njen komesar vnanjih zadev Maksim Litvinov je v društvu narodov govoril proti Mussoliniju ostrejše kot kdorkoli drugi. Zdaj Italija tisto zgražanje vrača s svojo propagando proti ruskemu barbarizmu na Finskem. "Cez sedem let vse prav pride."

"**Nenapadalni pakt**" med Rusijo in Nemčijo je več nego običajni pakt s tako označbo. V resnici ta pakt med njima pomeni zvezo. Ko smo po 23. avgustu to zapisali, mnogi niso verjeli, Danes je jasno, da je veza med njima za bodoče namene še vedja, nego jo sedaj očitujeta. Boj komunistov proti hitlerizmu in nacijev proti komunizmu je bil le pesek v oči komunistom, pristašem demokracije in nacijem. Toda nič se ne ve, kdo bo spet jutri koga izdal ali potegnil.

Alderman Kozol v North Chicagu je s svojo obstrukcijo v mestnem svetu (tu imenujejo takoj "nasprovanje "filibuster") dokazal, da je sposoben tudi za kongres. Bori se že dolgo za ustavnitev občinske elektrarne. Na poslednji seji je po 15 urah govorila in medkljivo bitko zgubil. Leta 1933 je bila RFC mesta pripravljena posoditi v ta namen \$395,000, a večina je bila mnenja, da je sedanj način zanesljivejši in cenejši. Kozol je dokazoval nasprotno, pa ni pomagalo.

Slovaški renegat in izdajalec republike monsignor dr. Joseph Tiso, ki je "glavar" neodvisne Slovaške pod Hitlerjevo zaščito, je šel v prvi polovici decembra v Moskvo. O čem je konferiral v Kremlju, ni hotel pojasniti, ve pa to prav gotovo Hitler.

Debata o vojni, ki sta jo imela v Chicagu Norman Thomas in republikanski kongresnik Hamilton Fish, ni nič kaj počuča, ker sta oba odločno proti zapletu Amerike v vojno. Razlikujeta se le v namenih. Thomas je proti vojni radi vojne same in demokracije, Fish pa zato, ker so v vladi v Washingtonu demokrati in vsled naklonjenosti do Hitlerja. Izrazil je, da je bil v Berlinu na obisku in s svojim "mironim načrtom" na medparlamentarni konferenci na Norvežem.

Dicneove petorke v Ontario, Kanada, so dobile cele koše božičnih daril iz vseh krajev Severne Amerike, iz Anglije in tudi iz drugod. Dasi so šele 4 in pol leta stare, imajo že nad pol milijona dolarjev v gotovini in oskrbo ter nego kakor bi noben princ ne mogel imeti boljše. In zdaj pa spet toliko daril! Če si bogat, jih dobi v izobilju. Ako sirevež, ti še res neradi dajo, najbednejšim pa o Božiču košaro potrebnečin, ki jim jih kupijo dobrí ljudje.

Angleški parlament še zbrojuje, dasi traja vojna že blizu štiri mesece. V Nemčiji in Rusiji opravi svoje delo v enem dnevu, ali če se diktatorju mudi, v dveh urah.

Zaradi praznikov bodo v prihodnji številki pridobljena samo tista naznana in dopisi, ki jih prejmemo do petka popoldne teden. Isto velja zaradi noveletnih praznikov za naslednjo številko.

TEŽAVE APLIKANTOV ZA DRŽAVLJANSTVO



Z aplikantov za ameriško državljanstvo so oblasti sedaj veliko bolj natančne kot pa pred prejšnjo svetovno vojno. Vzrok je, ker ameriška javnost v splošnem smatra, da je domačega prebivalstva zadost, in pa ker je posebno prisilnih nekaj let prosicive za državljanstvo tako veliko. Mnogi, med njimi tudi precej Slovencev, je imelo sitnosti. Na gornji sliki drugi od leve je bivši nemški mornar 38-letni Erich Rix. Zvezna oblast je dognala, da je v aplikaciji za državljanstvo zamolčal, da je bil že kaznovan. Pozvali so ga v San Francisco na zastopanje, kjer s svojim prestopkom se je podvrgel deportaciji. Pojasnil je, da je bil kaznovan v Nemčiji pred 17 leti. Njegov zločin je, da je ukral koiaro krompirja in ga nesel domov, ker se bil revni in gladni. Prvi na levu je njegov odvetnik, ki ga je branil pred deportacijo, tretji je obtožencev 3-letni sin, njegova žena, zvezni preiskovalec in stenografa.

Ni za "premirje"

Cleveland, O. Kaj smo izvedeli novega iz Telebanovega pisma v zadnji izdaji proletarca? Izvedeli smo, da ko je priromal iz nekega vzhodnega mesta, ki so ga pumpali, kako strašansko bi bilo vse fletno pri njih, da ni tam nekega razgrajača, ki razdraži vse naprednosti in tudi razmahe klubov indijanskih "lož" (Indijanci so rdečekozeli), in da le radi njege ne napredujejo. In prihudo domov se je strašno razlutil. Nam je tako žal, da ni hotel in tudi noče poslušati še druge plati zvona, dasi mu klekajo na njega ušesa oni, ki so mu v bližini, in ki so jih dobro poznane razmere v onem kraju, ker je jezero polno črnila. Mi se čudimo, da se še dobre Telebani, ki se dajo kar tako lahko napumpati, dasi jih smatramo za razumne, ki si znajo napraviti nepristransko sodbo. No, pa včasih se tu di mi zmotimo, in ako smo se sedaj, kaj si moramo pomagati. Zmotili smo se. Pa pojdim preko vsega tega!

Pa se obrnimo na vzroke klubova št. 49 JSZ. Zakaj ni klub zrastel velik, in močan? Naslov odgovor bo najložji, če rečemo samo to le: Radi tega, ker tudi drugje ne rastejo kakor gobe po dežetu. Pa naj si bo to v Chicagu, Clevelandu, št. 27 ali 28, Girardu, Bridgeportu, Cannonsburgu, Waukeganu, ali pa kje drugje. Cemu ne raste socialistična stranka? V Združenih državah? Jeli tega kritik? Kakšen dopisnik? Čemu pa je potreba pozivati dopisnike na najlepšo, ko jih pa hoče potem ravno tisti grajati, ki želi, da pišejo? Cemu povod, da se mora potem človek zagovarjati, ki je imel resen namen delovanja in je deloval in se boril proti nasprotniku, ki pogrešuje? Da, imamo jih veliko in tako smo bili obveščeni o zlobnih delovanjih, ki niso gotovim na prednjem v čast.

Cudno je, ko si dovoli urednik lista, ki zastopa pokret, da ga uče uredniki lokalnega lista, ki bi moral nositi naslov "Pol Tiča, Pol miša". Da ni nikogar, ki bi Barbicu odrekal zasluge? You are one! Ampak jaz ne vprašam zanje, ker bom tudi brez njih spal. Kar bom pa medalij prejel, jih bom kot dober sodrug razdelil med naše napredne in tudi urednik dobi svojo. Ti nisi slikal in ne videl vseh clevelandčanov, in ne moraš govoriti o clevelandčanah.

Kako je klub št. 27 sprejel resolucijo? To mi je povedala navzoča članica, ki pa ne boste izvedeli imena. Eden je prinesel izjavo, ki pa ni spadala na soci. klub in ne v list Proletarca. Ker kritičnega dopisa že dolgo nisem pisal v Proletarca. So what? Stari sodrugi so bili proti tisti izjavi. Sponzor resolucije je tiral svoje. Nekaj jih je glasovalo za in nekaj proti. Večina je bila neutralna. Ampak urednik je bil jako vesel resolucije.

Vsi tole sodrugi, da smo tukaj v tem času ustanovili še poleg št. 49 dva kluba, ki pa nobeden več ne obstaja. Eden je bil priklopil direktno k stranki, ki ni imel dosti stik z št. 49, drugi je bil pod avspicijo JSZ.

Zaradi praznikov bodo v prihodnji številki pridobljena samo tista naznana in dopisi, ki jih prejmemo do petka popoldne teden. Isto velja zaradi noveletnih praznikov za naslednjo številko.

In od enega teh klubov je ostal le še kot član takratni tajnik. In kaj je dejal: Bodo že videli kako se vodijo soci. klub.

V Clevelandu je samo eden Barbic, in ako se on ne strinja z samostojnim soci. JSZ, in akot

Ko pridevih prihodnjem februarju v Chicago, sem pripravljen razbiti vso to drobnarijo potom debate s sodržom Zaitzem. Ali pa katerikoli hoče.

Se enkrat v naznanih sodržom v sodružicam ter ostalem občinstvu, da bo klub št. 49

TELEBANOVA PISMA

Beertown, Kekkola. — Pri v uho. Kaj nam sploh koristi kultura? Mar si niso kulturni ljudje zbrali najslabše kraje na svetu, dočim žive Zulukafri in drugi slični dívjaki v deželah, kjer se ni treba nikomur ukvarjati s kurivom, ali skrbeti za obliko in obuvala? V njihovih deželah raste vse, ne da bi jim bilo treba orati in sejeti. Narodnih dvoran nimajo, ampak en sam neprekiden piknik, na katerem se svobodno pretepojajo, vesele in koljejo, kakor je im že zazdi, da je najboljše.

Nekateri krati so koristni, ampak večinoma ne. Jaz sem na vso moč zoper tehnokrate, ker oni uče, da se mora po vsaki stvari udariti po mašinsko. Zato kličem: dol! s tehnokrat! Če oni zmagajo, bomo morali postati vsi ljudje vseh 24 ur na dan kakor mašinerija v letovarni. To bo dolgočasje, v katerem bomo copečali kakor muhe v mrzli jeseni.

Nasproten sem tudi veselokratom. Samega petja, pitja in vočelja se bi naveličali. Vse prijetnejši je tak piknik, na katerem so poleg veselokratov tudi jeznočrati in hodokrati. Tako veš, da bo kdo koga udaril, potem drugi tretjega, pa imaš pred sabo pretep in lomastne, da je veselje!

Birokratov se bojim. Oni zahajajo, da se jim klanja, da jih častič kakor kaka višja bitja in da jim slediš kamorkoli. Jaz pa grem najrajše zmerom drugam nego drugi, ker varujem v načelo razlike.

Tudi sociokrati niso nič prida. Govore dan za dnem o izkorisčenem ljudstvu, črno vojno in pridigajo mir. Kaj pa bi počel svet brez vojne? Kam bi s Kokakolci, če jih ne bi pobijali v vojinah? Kdo bi delali, če ne bi bilo tovaren za grane, bombe, pline, puške, vojaške kape, topove in ambulance? In tudi bi bilo na svetu pusto zato, ker bi bili pod sociokrati vsi enaki in nihče ne bi ničesar imel. Tako pa imamo lepe hiše, avte in denar na banki vsaj nekateri!

Kozma Teleban.

Pogled na minulo stavko

Detroit, Mich. — Borba delavev pri Chryslerjevi družbi za izboljšanje svojih razmer je za nami. Toda pustila je vtiče, ki jih ljudje ne bodo pozabili. Stavka se je pričela 6. oktobra in je trajala nad 50 dni.

Unija je zahtevala olajšave pri prizganjaškem sistemu, zaprt delavnico, zvišanje mezde, dva tedna plačanih počitnic, starostne (seniority) privilegije, ki bi veljali tudi za one, kateri bi v slučaju vojne pozvali v armado in bi potem dobili nazaj svoja dela in poleg teh je unija zahtevala razne druge izboljšave.

Upoštevajoč, da Detroit do organiziranja avtih delavev ni bil unijsko mesto, in da so kompanije v boju proti unijam izborna, opredljene, je treba priznati, da je bila prošla stavka v zvlič vsemu mogočen izraz delavske slegi. Kompaniji so pomagali vsi korporacijski krogji in njim v pomoč so bili fašistični pridigarji Coughlin, S.

Boje se kulturokratov. Ti ljudje bi radi, da bi noč in dan poslušali njihove dolgočasne drame in žalostne komedije, s katerimi se mučijo v narodnih in drugih dvoranah, ali pa poslušali njihove narodne in nefarodne viže, ki režejo človeku

L. Smith, bivši predsednik unije Homer Martin itd. Ti trije so imeli na razpolago radio in lokalno časopisje. Vrh tega je bil med sovračniki unije dosegan župan Reading, policijski komisar Pickert itd. Veliko boljše pa se je napram delavcem državno varstvo čim bi vprašali zanj. Ko so ga merodajni krogi pozvali za posredovalca, da bi stavko čimprej končal, se je odrezał, da to ni njegovo delo. Ampak je dodal, da tako spore more le Bog najbolje rešiti, zato je apeliral na škofe in druge duhovnike, da naj molijo na dočenči dan (5. novembra) za končanje stavke. Duhovniki so njegov apel ignorirali, razen par.

Družba je s pomočjo svojih pridigarjev in Homerja Martina skušala obnoviti obrat s stavkokazi. Delavci so se na provokacije imenito držali vzle masnemu piketiranju. Ko je kompanijski štab poskusil z neko žensko, ki se je pojavila piketirati z napisom proti uniji in pozivala delavce nazaj na delo, ji je časopisje dalo cele kolone pozornosti, ampak ko so prišle naslednje jutro žene in hčere na stavkarjev v piketne vrste s svojimi napisi za unijo, tedaj to za časopisje ni bilo zanimivo. Hvalih so le ono, ki je pozivala v stavkočaštvo, češ, da je pogumna in prava Američanka, ki si upa prevratnežem in surovcem povedati svoje misli.

Na detroitski strani uhoda v tovarno pa je bilo piketiranje tako omejeno. Tu je bila vsa policija na straži. Piketi, kolidor je bilo dovoljenih, so moralni združeni hoditi sem in tja in samo ob robu ceste. Skebe je protektirala policija, unija pa je v svoji previdnosti skrbela, da ni prišlo do izgrebov in pojavov; kajti ako bi se to zgodilo, bi imela družba povod zahtevati za stavkočake oboroženo silo države, proti stavkarju na pa bi bile izdane še strožje naredbe.

Ampak kompaniji in njenim pomočnikom se nakane niso posrečile. Ko je poskušala z glasovanjem svojega delavstva dobiti večino proti CIO, se je došlo, da so se izrekli 92 odstotkov za CIO.

Kot že omenjeno, je bila proti delavcem v minuli stavki tudi politična oblast in jim odrekla brezposelnost podporo, dokater bi bili deležni 16 tednov po \$16 na teden. Unija je to zadevo tiralna na višje instance.

Slovenski delavci in delavke so se v stavki častno obnesli. V piketnih linijah sem videl posebno v najkritičnejših dneh tege boja rojake in rojakinje, in ko je prišel na društvo št. 121 SNPJ apel unije za gmotno pomoč, se je radovalec odzval in člani so nabrali tudi prostovoljne prispevke. V omenjenem društvu so poleg drugih mnogi bivši slovenski premogarji, ki imajo same težke izkušnje iz mnogih bojev s kom-

panjami in oblastmi. Precej šale in tudi tragično sliko iz samega sebe je napravil 80-letni michiganški govor Dickešon. Objubljal je delavcem oboroženo državno varstvo čim bi vprašali zanj. Ko so ga merodajni krogi pozvali za posredovalca, da bi stavko čimprej končal, se je odrezał, da to ni njegovo delo. Ampak je dodal, da tako spore more le Bog najbolje rešiti, zato je apeliral na škofe in druge duhovnike, da naj molijo na dočenči dan (5. novembra) za končanje stavke. Duhovniki so njegov apel ignorirali, razen par.

Borba je bila težka, zamer veliko tu in tam, ampak delavci v Detroitu so dokazali, da bo treba z njimi v bodoče računati, kajti naše mesto ni več "open shop town".

To so dokazali tudi 16. novembra 45.000 ljudi je demonstriralo na Cadillac Square (v središču mesta med City Hall in County Building). Izračunali so, koliko so delavci izgubili na plači. Priljubo milijonov dolarjev. Tako mogote vselej racunajo, pozabijo pa, da bi bili delavci sužnji, ako ne bi doprinashi žrtev v svojih bojih za izboljšanje življenskih razmer.

Anton Jurca.

Članom kluba št. 1: pridite vsi na prihodnjo sejo v petek 22. decembra

Chicago. — Klub št. 1 JSZ je izvršil v tem letu veliko različnega dela in aktivnosti. Nobile težave niso bile klubu, ne njegovim odsekom, nempremoglje. Naše delovanje je bilo uspešno.

In naše praznovanje uspenov v tem letu bo na seji kluba št. 1 in po sejo v petek 22. decembra. Pridite vse. Tudi vse oni, ki so pomagali na naših predstavah in v naših aktivnostih. Kajti uspehi kluba so uspehi skupnega dela.

Na člane in članice apeliram, da naj pridejo na to sejo že pred 8. uro. Poročila tajnika in druga so vredna, da jih čujemo vse. Ko skončamo z dnevnim redom, bomo imeli domači zabavo. In to naj bo res domača zabava vseh članov in članic klubova, vseh onih, ki so tekomp delovali v dramskem odseku, pevki in pevcev Save in onih, ki so radovalec prisločili na pomoč, ker so prijatelji kluba.

Naj bo to ne toliko seja kakor praznovanje storjenega dela v letu 1939.

Publicistski odsek.

ZA BOŽIČNA DARILA svojcem in prijateljem naročite bodisi slovenske ali angleške knjige iz Proletarčeve knji- garne.

LIGA NARODOV IN NJENI MOTIVI V IZOBČENJU RUSIJE

(Nadaljevanje s 1. strani.)

in Litvinske), ker so od septembra do leta pod rusko nadvlado. Glasovali niso zastopniki Švedske, Norvežke in Danske, ker se boje zamere Moskvi. Kajti sovjetska in nemška invazija jim preti kakor že dolgo dobo ne toliko. Toda niti eden na vsem zboru ni rekelen same besede v obrambo Rusije. V srcu njeni invaziji obsojajo tisti, ki niso glasovali proti nji prav tako, kot oni, ki so sprejeli rezolucijo za obsodo na izključitev.

Padli ugled Rusije

Ugled, ki ga je pridobil v dolgih letih svojega diplomatičnega delovanja in bojev Rusiji Maksim Litvinov, je v sestovni javnosti popolnoma padel. Prvič, od kar je bila končana prejšnja svetovna vojna, se spet razpravlja o možnostih skupne vojne proti Rusiji. Mnogi kapitalistični krogovi v Franciji in Angliji so za mir s Hitlerjem, ako prelomi svojo pogodbo z Rusijo ter gre z drugimi deželami vred v vojno proti nji, da se jo razbije in uniči njen sistem.

Stalin v nevarni politiki

Ako se ta prizadevanja uresničijo, bo slabko za bodočnost Rusije. Kajti v vojni s Fin-

sko se je izkazalo, da sovjetska armada ni taka sila, kot je hotela pokazati s svojimi paradači v Moskvi. Dočim je bila Poljska s svojimi 34 milijoni prebivalcev poražena že takoreč pred tem teden nemške invazije, prizadeva malo Finska s svojimi tri in pol milijona prebivalcev armadi ogromen Rusije že tri tedne težke izgube.

Rusija je, da bo Finska brez pomoci armad drugih dežel proti milijonom sovjetskih vojakov moral podleči, ampak tudi če je finska republika že jutri poražena, bo njen padec časten,

kajti vztrajati tri tedne proti takim velesili — tega ni nihče pričakoval, najmanj pa režim v Kremlju, ki je krv te vojne. Ako bi Stalin z zastopniki Finske pametno postopal, namesto da jim je surove predložil svoje zahteve, bi ne bilo treba tisočem ruskih vojakov padati pod finskimi krogljami in ostalim ruskim armadam prezebat v severne mimo.

Mnogi sellci se morajo obrniti za zvezno pomoč takoj po dokončanju bombažnega obiskanja, ker si niso mogli od svojega piščega zasluka pritrigliči niti toliko, da bi šli v kraje, kjer se tedaj začenja obiranje.

Ob koncu obiranje sezono je ta ubogi sellci tako brezupen, kakor je bil, preden se je začelo obiranje. Revež nima nobene bodočnosti pred sabo. Lepeda se mu reži z vseh strani. Pa vseeno gre dalje, se seli iz kraja v kraj neoziraje se na trpljenje, ki ga čaka na tem tanjanju. To ravno pa dokazuje,

panjami in oblastmi. Precej šale in tudi tragično sliko iz samega sebe je napravil 80-letni michiganški govor Dickešon. Objubljal je delavcem oboroženo državno varstvo čim bi vprašali zanj. Ko so ga merodajni krogi pozvali za posredovalca, da bi stavko čimprej končal, se je odrezał, da to ni njegovo delo. Ampak je dodal, da tako spore more le Bog najbolje rešiti, zato je apeliral na škofe in druge duhovnike, da naj molijo na dočenči dan (5. novembra) za končanje stavke. Duhovniki so njegov apel ignorirali, razen par.

NE ČAKAJTE,

da prejmete drugi ali tretji opomin o potečeni naročnini. Obnovite jo čim vam poteče. S tem prihranite upravi na času in stroških, ob enim pa izvršite svojo obveznost napram listu.

Cemu toliko zanimanja za Earla Browderja?

Cemu se ameriška javnost tako zanimala za tajnika komunistične stranke Earla Browderja, dasi ni mogel pri predsedniških volitvah dobiti več kot katih 100.000 glasov? Zato, ker se je uverila, da je on agent ogromne države s 130.000.000 prebivalci za spletkanje v tej dejstvu, zatem se peha lačen, razigran in umazan. Selilni delavec ni zajedalec ali parazit. On ne je pri zvezni ustanovi pomoči iz proste volje, nego iz potrebe.

PRESOJANJE DOGODKOV DOMA IN PO SVETU

(Nadaljevanje s 1. strani) leta 1920 zgrajena v Manitowocu, Wis., in par let pozneje prodana Rusiji za poslužbo njenim rabičem ob Sakhalinu blizu Japonske, se je v viharju dne 13. decembra potopila in z njo kakih 700 ljudi, večinoma žensk in otrok ruskih ribičev. Bila je za svojo težo prenatrapana. V lepem vremenu to gre, ampak v viharju svojemu

tovoru ni mogla biti kos. V tej tragediji se je izkazalo, da sovjetska vlada preveč riskira, kajti nalogati na ladjo, ki je zgrajena za 500 ljudi, nad tisoči in več ljudi, je loterija. V nji je Indigirka izgubila. Nekaj "čistke" vsled te tragedije bodočnosti sovjetske paroplovbe morda ne bi škodovalo.

General Franco v Španiji je končno privolil "rebeline" dubovne pomilostnosti iz smrtne v dolgotrajno zaporno kazeno. Pregrali so se z zagovarjanjem in branitvijo španske republike in s tem proti fašizmu. Otel jih je papež, ker bi bilo grde, da bi borba za katoliške duhovnike, izgajanja škofe itd. Sicer pa je Španija zdaj vsled drugih svetovnih dogodkov potisnjena v ozadje javnega zanimanja, neglede kako važne spremembe ali boji se vrže v nji.

Ameriško državljanstvo so mnogi priseljeni smatrali za nepotreben luksus. Zdaj, ko vidijo, da gre zares, pa si ga vsi skušajo dobiti. V minulem fiskalnem letu je uspelo v Chicago dobiti državljanke pravice 23.000 ljudem. Mnogo pa je bilo odklonjenih.

Ali Veste? Zed. države so bile zadajo velesila, ki so priznale Sovjetsko Rusijo. To je storil predsednik Roosevelt 16. novembra 1933. Vsi prejšnji predsedniki — Wilson, Harding, Coolidge in Hoover niso skozi 16 let hodili z "brezbožno" Rusijo imeti nikakega opravka. Ko je Rusija dne 30. novembra to leto udarila po Finski, so pričeli v Zed. državah reakcionarji in tudi mnogi nekomunistični radikalci bombardirati Roosevelta, da naj pozove ameriškega poslanika iz Moskve domov in prekine vse diplomatske stike s Stalinovo vlado.

Kongresniki v pripravljanju za uničenje vseh regulacij, ki so bile sprejete delavstvu v prid

(Nadaljevanje s 1. strani) "To se naj prepove!" Ker ni verjetno, da bi delavci pod okriljem svojih organizacij kdaj zbirali za sovražnike svojih interesov, je na zaslijanju pred kongresno komisijo v preiskovanju NLRB John P. Frey s poudarkom predlagal, da naj zvezni kongres unjam prepreči prispevati iz svojih blagajen ali prisiliti svoje člane plačevati izredne doklade v politične namene". John P. Frey je eden glavnih predstavnikov AFL. On načeljuje oddelku kovinskih delavcev unij AFL, zato je bila njegova zahteva, oziroma priporočilo, proti političnim prispevkom, še posebno oglašana.

Umazane denunciacije Zelo umazano so nastopali v denunciacijah proti Wagnerjevi delavski postavi za številne organizacije delavstva in proti odboru za izravnavač. **Se je čas!** Prijatelji organiziranega delavstva povdarijajo, da je zdaj že čas temu sovražnemu valu zastaviti pot, da ne bo planil — najbrž tajno, v prihodnji kongres s predlogom, ki bo sprejeta sedno se bodo unije zavezati pred odboru.

Ni vzroka, čemu se ne bi mogli voditelji obeh skupin in nedovisnih unij zediniti za enotnost proti skupnim sovražnim interesom. Če tega ne store, bo trpel udarce vse ameriško delavstvo.

Sprava med unijami ameriškega delavstva in enotnost med njimi je torej življensko vprašanje velike večine ameriškega ljudstva.

BARETINCIC & SON</

December 20, 1939.

Published Weekly at 2301 So. Lawndale Ave.

CHICAGO, ILL., NO. 1684.

VOL. XXXIV.

Peace on Earth...?

At this season of the year much is heard of "Peace on earth, goodwill toward men" tho both these quantities are present in an ever diminishing amount throughout a sad world.

It is not our wish or desire to throw a damp cloth over the holiday spirit, but let's just observe conditions in a manner more amenable to reason and common sense.

Compared with last Xmas when bombs rained down out of the skies too, but in a more restricted manner, we find the angel of peace resting on a more precarious perch than ever and its future very unfirmly established.

Humanity is gone mad throughout much of the world, and, instead of peace, brotherhood, and kindness ruling, we find greed, selfishness and barbarism enthroned. Blood flows in greater volume in war-torn countries than it did a year ago. Intelligent, peaceful, liberty-loving people find themselves involved in an immense struggle against totalitarian barbarism. And to speak of "Peace on earth, goodwill towards men" is a huge imposition on common sense.

Right here at home in our own country, tho not at war, we suffer from plagues of all descriptions. Millions of men idly walk the streets begging to keep from starving; poor housing is a common sight in every large city; and malnutrition, with all the ailments to which it gives birth, stalk the land. Furthermore, we live under the rule of a plutocracy under which it is possible for one man to control the jobs and the very bread of thousands of workmen and their families.

Waves of barbarism reaching Anaconda proportions are spreading through foreign lands; and in many countries the image of devastation and death reigns over the fields of battle.

Yes, the peace, joy and happiness we hear speak of is a rather scarce quantity and fast becoming entirely the unknown, the most of us wish it where otherwise.

Reverting back to nature, something that every man should do as often as possible in order to become reassured of the sweetness of life after acidulating in daily contact with man's inhumanities, alone brings us the calm, peaceful tranquility depicted so nicely on our Xmas cards.

HOW TO START A WAR

By MARK TWAIN

In the "Mysterious Stranger"

There never has been a just one, never an honorable one—on the part of the instigator of the war. I can see a million years ahead, and this rule will never change in so many as a half dozen instances. The loud little handful—as usual—will shout for the war. The pulpit will—warily and cautiously object at first; the great big dull bulk of the nation will rub its sleepy eyes and try to make out why there should be war, and will say, earnestly and indignantly, "It is unjust and dishonorable, and there is no necessity for it." Then the handful will shout louder.

A few fair men on the other side will argue and reason against the war with speech and pen, and lose popularity. Before long you will see a curious thing: the speakers stoned from the platform, and free speech strangled by hordes of furious men who in their secret hearts are still at one with those stoned speakers—as earlier—but do not dare say so.

And now the whole nation—pulpit and all—will take up the war-cry, and shout itself hoarse, and mob any honest man who ventures to open his mouth; and presently such mouths will cease to open. Next the statesmen will invent cheap lies, putting the blame upon the nation that is attacked, and every man will be glad of those conscience soothing falsities, and will diligently study them; and thus he will by and by convince himself that the war is just, and will thank God for the better sleep he enjoys after this process of grotesque self-deception.

Consumer Notes

A COLUMN OF USEFUL HOUSEHOLD INFORMATION

Consumers in the market for an electric range have a double choice when it comes to surface cooking units. They can buy units where the heating coils are exposed, or they can buy those where the units are enclosed in metal.

The open units are usually cheaper, advises the Consumers' Guide, publication of the Consumers' Counsel Division of the AAA. In general, initial cost and replacement of parts of the enclosed unit are more expensive.

But closed units are more durable, and will last longer. The practical housewife knows also they are easier to clean.

If you choose the open unit, don't be tempted to start digging out spilled food while the current is on. You may get a bad shock and blow out the fuse. If food is spilled, continue cooking until the spilled food is charred, then when the current has been turned off and the stove has been allowed to cool, use a soft brush to sweep away the charred food.

Closed units are built either "enclosed" or "enclosed". The encased type will cook slightly quicker because there is less metal to heat up. Research has also shown that the encased units are more economical to operate than the enclosed or open units.

The average family can get along with 3 surface units, one of which

Books by Louis Adamic

Cradle of Life	\$2.50
Dynamite	2.00
Grandsons	2.50
My America	3.75

Order now for Xmas

PROLETAREC

2301 So. Lawndale Avenue

Chicago, Illinois.

The Coming Marvels!

If this blessed civilization keeps progressing at the present rate, it shouldn't be long before we have flying submarines, which at the pressure of a button are converted into tanks with gang-plows attached for digging trenches and burying corpses.

American Guardian.

NEW YEAR'S EVE PARTY HEADLINES HOLIDAY SEASON

CHICAGO.—To a large group of Chicago Slovanes "where to go on New Year's eve?" is not a monstrous perplexing enigma, difficult of solution but, contrariwise, a very simple decision, easily made. They simply say to themselves and to their friends, "We will go to the SNPJ hall," where, from previous experience, they know a jolly good time is in store and a happy, light-hearted group of people will be found there indulging in New Year's eve fun-making.

If all present plans materialize, and we feel sure they will, this year's party will be one of the most colossal rip-snortin' New Year's eve parties Branch No. 1 JSF, has ever held.

Both floors—the SNPJ auditorium and the lower hall—will ring with hilarity and excitement to the melodious accompaniment of two good orchestras, Jimmy Ruby and his boys in the auditorium and Joe Puel's in the lower hall.

Tickets are now on sale at 40c per. They'll cost you 65c at the boxoffice, so be sure to take advantage of this enormous saving by buying your tickets in advance from anyone of the Branch members or at the Proletarec Office.

Make no other plans for New Year's eve. Choose this party as your definite destination that night.

"Joys are our wings and sorrows our spurs," it is said; and as we are living in an eternity, the time to be happy is now, and the place for joy will be at the SNPJ Hall on New Year's eve. — Joseph Drasler.

Social to Follow December Meeting of Branch I JSF

CHICAGO.—The December meeting of Branch No. 1 JSF will be held on Friday, Dec. 22, at the Slovene Labor Center.

Because this is the last meeting of the year and officers will be elected for the new year, a strong effort is being made to have every one of our members present along with as many non-members as possible—those people who, tho they are not members of the Branch, pitch in and lend a hand at all of our affairs.

In electing officers for the new year, every last member should participate, for it is no more than common duty which each should fulfill.

After the meeting refreshments will be served. This will cost no one a cent as it is to be paid for out of the Branch treasury, so come out and enjoy the feast.

"Keep America Out of War"—Thomas Wolfe

The book that tells Americans how to do what we all want to do: keep America out of war, has just been published. It is written by Norman Thomas and Bertram D. Wolfe, leaders of liberal thought in America and champions of peace and democracy.

This is a book to be read NOW while we can still do something about it.

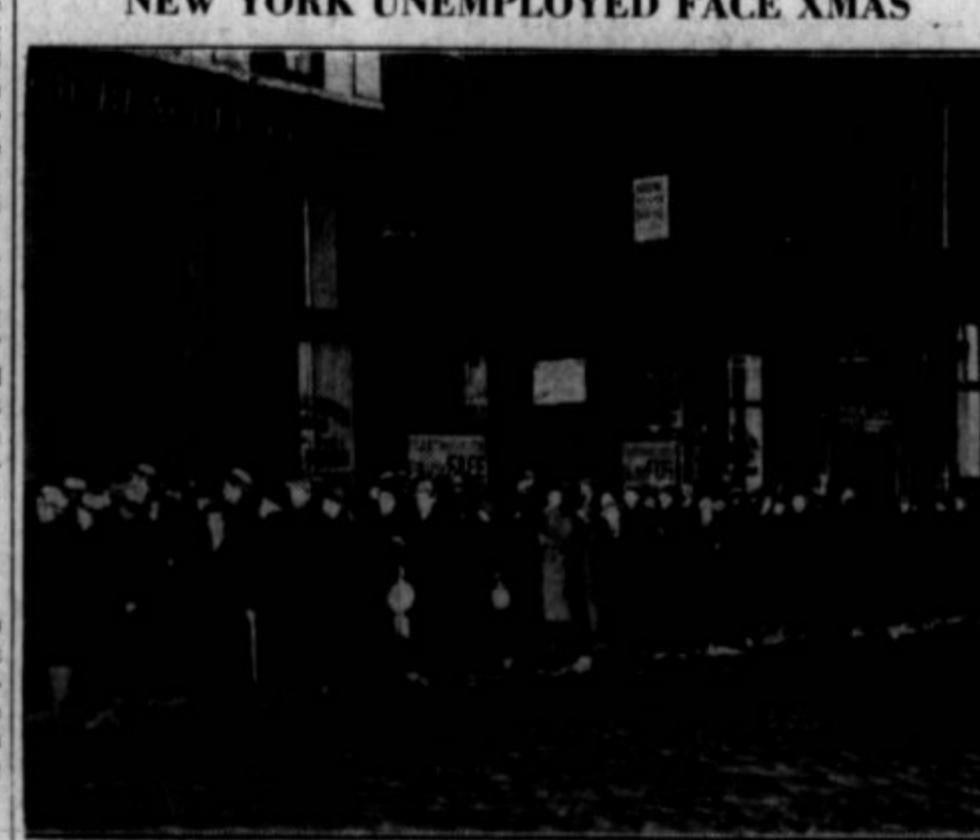
Some of the subjects it discusses are:

The Arms Embargo, Cash and Carry Legislation, The Munitions Industry, The Role of Congress in a State of Emergency, A National Referendum on Declaring War, The Right of Youth to Vote in Such a Referendum, Secret Diplomacy, Feeding Civilian Populations of Nations at War, Dollar-Diplomacy in Latin-America, and The Danger of War in the Pacific.

The book sells for \$1.50 and can be purchased from the Socialist Party, 549 Randolph Street, Chicago.

TO ALL OUR READERS WE EXTEND BEST WISHES FOR A MERRY XMAS AND A HAPPY NEW YEAR.

NEW YORK UNEMPLOYED FACE XMAS



Labor's 1939 Loss Heaviest In Decade

Many States Crush Unions

Organized labor's batting average before state legislatures during 1939 was one of the poorest in many years. The Department of Labor revealed last week in its annual digest of new state laws affecting workers.

Forty-four legislatures held sessions, but only a handful enacted measures favorable to labor, the report showed. Some of them put over statutes drastically restricting labor's rights, and in other states unions had to wage terrific fights to forestall equally repressive laws.

One of the blackest records was chalked up in Pennsylvania, the digest disclosed. The Keystone state was described as having completely "reversed its 1937 policies on labor relations," which were laid down during the administration of Governor George H. Earle.

Unions Straitjacketed

Under the new Republican regime, Pennsylvania passed a sweeping anti-labor law which straightjacketed unions in strikes, picketing and other activities. On top of that, it emasculated its workmen's compensation and occupational disease laws, which had been among the most liberal in the country, the Department's summary set forth.

Wisconsin, through its legislature, and Oregon, by referendum, were listed as having adopted equally stringent "labor relations" laws, which wiped out liberties unions had won after many years of struggle. Somewhat milder laws, limiting labor's rights in strikes, were put into effect in Michigan and Minnesota.

Many states went backward in other respects also, the report pointed out. New Hampshire took away from employees in canning industries and in telegraph and telephone offices the benefits of the state law requiring that workers be given one day's rest out of seven.

Other Backward Steps

New Mexico was cited as having abandoned its law which limited employment of women workers to six days a week. Colorado, Minnesota and Rhode Island weakened state Labor Departments by shifting some of their functions to other agencies.

In over 30 states, "little wage-hour acts," modelled along the lines of the Federal law to cover local industries, were introduced, but not one passed. Seven states, however, voted to authorize their labor departments to cooperate with the Federal government in enforcement of the national act.—New Leader.

WHEN FOOD PRICES RISE

By A Worker's Wife

The European war came right home to American housewives in the shape of increased food prices. From August to September 8, government statistics showed, food prices increased 17 per cent with chief increases in the price of sugar, which went up 45%, flour as much as 60%, lard, pork chops with sharp rises.

Secretary of Agriculture Wallace immediately took steps to reassure consumers that no actual shortage existed; that larger stocks of sugar were in the hands of importers and refiners in the United States at this time than at the same time last year, while large reserves were held in this country and in South American countries. The price of sugar took a drop. Those who had joined the panic rush to buy in 100-pound bags at the higher price now realized they had been stampeded into a costly error.

But it was a natural error, for all of us want to protect our own home consumers and our own pocketbooks first. We can put off buying other articles, such as clothing and household equipment, for a time, but food is a day to day proposition. We, therefore, as consumers, call on the federal government to put all possible curbs on artificial scarcities—that purely manipulated price rise and psychological bamboozlement of consumers that puts a large unearned profit into someone's pocket.

We as consumers can protect ourselves in several ways. One is to maintain our mental balance. Certainly, if you have a place to store such food supplies as are not in danger of spoiling, such as canned goods; and if you make a saving by buying in quantity to take care of your normal needs, it is a common sense to do it. But it's not common sense to buy large quantities without considering whether you have a good place to store them without danger of waste, because you fear a shortage.

If there is a price rise and a shortage, you have contributed to it by hastily grabbing of a much larger amount than you normally would buy. You have given the merchant an extra large profit. And the chances are you have given yourself a storage problem that may result in wastes that may eat up any possible savings you have made.

We are going to be faced with rising prices, not only on foods, but on other necessities. The prices will joggle. There will be bargains for astute buyers. There will be other buyers fooled into buying what they do not need by the fear of price rises.

Investigate Co-operative Buying

I want to advise my readers to investigate co-operative buying. Through consumers co-operatives you can obtain dependable merchandise with the assurance that you are paying a fair price for it. Indeed, you receive a share in the profits, you are really a partner in the business. Your membership entitles you either to a lower than retail price—as it is done at a gasoline co-operative in Washington—or a patronage dividend. That is what we get from the Rochdale Co-operative grocery. It is a flat percentage based on the amount of the services of the higher priced telephone, charge and delivery groceries.

It is not necessary always to be a member of the co-operative in order to share its benefits. I was a customer of the Rochdale Co-operative Grocery in Washington before joining as a member. Even as a non-member I was receiving benefits. This store does a remarkable job of keeping its prices around chain store levels and giving in addition many of the services of the higher priced telephone, charge and delivery groceries.

If you are an auxiliary member, why not get your organization to study the co-operative buying organizations in your home city? It's possible that you are overlooking opportunities that are right at hand.

"Coal and Unionism"

The history of the United Mine Workers of America has at last been published in book form.

"Coal and Unionism" is the title of this book—to be ready for sale about Dec. 25—which gives the history of the earlier coal miners' unions from 1849 to 1890, the year in which the United Mine Workers of America was organized; and a detailed history of the fifty years of the United Mine Workers.

The book sells for \$2.50 and can be purchased from Lynald Books, Georgia and Sligo Avenues, Silver Springs, Md.

NEW YEAR'S EVE

YOU HAVE A DATE FOR

SUNDAY EVENING, DECEMBER 31, 1939

DANCE AND ENTERTAINMENT—TWO FLOORS OF EXCITEMENT AND HILARITY—TWO "TOP" ORCHESTRAS

S. N. P. J. HALL, 27TH AND SO. LAWNDALE

SPONSORED BY BRANCH NO 1 J. S. F.

Plan to spend the evening with your bosom friends whose thoughts and company you share throughout the year

TICKETS: 40 CENTS IN ADVANCE, 65 CENTS AT THE DOOR

French Equatorial Africa now leads among French colonies in cotton production.